UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Українськім Робітничім Домі, на розі вулиць Прічард і МекҐреґор, у Вінніпеґу, Ман.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЩЕ ПРО ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В одному з попередніх чисел "У.Р.В." писали ми про номінацію американською республіканською партією на президента Герберта Гувера. Демократична-ж партія номінувала на своїй конвенції в Говстоні Алфреда Смита, нюйорського губернатора.

Як одна, так і друга — партії це великобуржуазні, в яких гурутуються, головно в яких руководять, доларові батьки країни. Коли дивишся на політику цих партій, коли прислухаєшся до змісту їхньої боротьби, то думаєш: на якого лиха цих дві партії — адже-ж обидві вони буржуазні, обидві служать великому капіталові? Однак американським капіталістам обидві ці партії потрібні й то такими, якими вони є. Коли-б вони зіллялися в одну, тоді дрібно-буржуазні й реакційно-робітничі елементи примушені були-б творити опозиційну партію й мали-б для цего ґрунт. А так буржуазія їм каже: пощо-ж вам третя партія, коли у нас існує опозиційна партія. Отже існування двох буржуазних партій в Злучених Державах має тепер за головну мету, побіч деяких історичних причин, що ці партії породили, замаскувати перед працюючими монопольне політичне панування капіталу, створити ілюзію, будьто би працюючі мають змогу вибірати собі такого президента, якого хочуть (одного з двох — але обох капіталістичніих ставлеників) і тим впливати на державну політику. Мета двох буржуазних партій — це дві сільці на голоси працюючих: не вскочиш в одно, то ми вас спіймаємо в друге, але таки в своє, в капіталістичне.

А все-ж таки — що уявляє собою демократична партія і її теперішній кандидат? В часах горожанської війни в 60-их роках минулого століття вона обороняла рабовласницький й землевласницький південь проти промислової півночі. Вона ще й тепер користає значними впливами в південних стейтах. Але й південь швидко індустріялізується, а одночасно й в демократичній партії зростає вплив представників великого капіталу. Це ясно показалося у виборах 1924 року, коли партія виставила кандидатом на президента Дж. Дейвиса, спритного адвоката, звязаного з фірмами Морґана, Стандард Ойл Ко., Ґаранті Трост Ко. і ин.

В "робітничому питанню" демократи претендують на оборонців. Це вони мотивують тим, що вони приятелюють з лідерами Американської Федерації і є більшими демаґоґами за республіканців. Вони люблять порушувати справу безробіття, не предкладаючи від себе ніяких ліків. Допомогу фармерам багато демократичних конґресменів так само саботажують, як і республіканські. Демократична партія попередньо боролася проти високого мита на довіз товарів, цим вона воювала проти республіканців, але тепер вже мовчить. Не тільки мовчить, але під натиском індустріялістів, своїх однопартійників, вона усунула цю точку із своєї плятформи. Був ще один коник, на якому їздила демократична партія, це "боротьба" проти великих монополістичних тростів. Боротьба ця провадилася "законним порядком". Лідером її був "оборонець бідних" Вил'ям Дженінґс Браєн, той самий, що боровся проти природничих наук Дарвіна, центральна постать "фундаменталістів" на "малпячому процесі" в Дейтоні. Але тепер партія замовкла вже й на тому полі.

Що-ж до ріжних фінансових та нафтових скандалів, то хоч демократи кричать, що стоять за "чесним урядом", вони не дуже поборюють республіканців на тому полі, бо й самі не безгріші. При розслідуванні нафтового скандалу виявилося, що й один з лідерів демократичної партії також брав гроші від міліонера Синклейра. А то ще зараз в самому Ню Йорку, в царстві демократів, провадиться в муніціпалі розслідування величезних зловживань в каналізаційних роботах.

В зовнішній політиці демократи також не дуже противляться республіканцям. Вони підтримують аґресивну імперіялістичну політику Кулиджа в Нікараґві, Мексику, Полудневій Америці, Китаю. Колись, ще за часів Вилсона, вони рятували за Лігою Націй, але тепер і тут вони вже не дбають, Ліґа Націй взагалі для американських партій важного питання не уявляє.

Але на зверх ці партії потрошки сваряться, пхаються одна перед другою до державного жолуба і воюють не плятформами, а "популярними кандидатами". Проти республіканського Гувера демократи поставили "популярного" Алфреда Смита, губернатора Ню Йорку. Він, як і Гувер, спритний дипльомат, а ще більший демаґоґ. Він походить з низів і своє соціяльне положення "звичайного чоловіка" хитро використовує, щоб приподобатися дрібній буржуазії.

Він всюди стоїть за "чесність і діловитість в державних ділах". Смит справді провадить кампанію проти Тамані Гол, тобто проти старої кримінально-політичної зграї демократичної партії і її методів. Це власне й допомогло його популярности. Але це ще не доказує, що Смит оборонець чесности й справедливости та чистоти й незалежности від великого капіталу своєї партії. Смит лише хоче, щоб демократична партія перестала бути вуличною проституткою, але стала "порядною" служницею капіталу. Тому стоїть за централізацією партії й проти її старих традицій. Тому то багато великих капіталістів фінансують кампанію Смита. Тому то в лавах партії стоять такі капіталістичні магнати, як Ламонт, спільник фірми Морґана, Чарлс Сабін, голова одного з найбільших банків Ґаранті Трост Ко., Барлей Брук "король біржевиків" Вол Стріту.

Чи поборе Смит Гувера — годі сказати. Треба тямити, що республіканська партія має у своїх руках не тільки капітал, але й державний апарат. Для робітників не робить ніякої ріжниці — хто буде президентом: Смит чи Гувер. Але американським робітникам час вже подумати про створення масової політичної організації. Тільки-ж тяжко їм це зробити, бо вся робітнича бюрократія, все лідерство Американської Федерації Праці тісно звязане з двома капіталістичними партіями. Треба робітництву перш перечистити свої ряди з продажніх лідерів, а тоді збудувати у своїй країні масовий політичний клясовий рух. Коли це станеться (а мусить статися), тоді обидві капіталістичні партії злучаться в одну.

ПРОЦЕС БЕЛЯ КУНА.

Акт обвинувачення.

Дня 26. червня, 9 год. ранком у віденському окружному суді розпочався процес Беля Куна, Ілони Браєр та Маєргофера. Будинок суду оточували сильні наряди поліції та судової варти. Всіх, хто входив до салі засідання, за винятком членів дипльоматичного корпусу, персонально обшукували. Оголошується акт обвинувачення, згідно з яким Беля Кунові інкримінується організацію "таємних товариств" повернення до Австрії всупереч забороні та пропуску за фальшованим документом; Маєргоферові та Ілоні Браєр предявлено обвинувачення у співучасті в організації таємних організацій. Ілоні Браєр, крім того, інкримінується користування з фальшивим пашпортом.

Прокурор "пояснює".

Після оголошення акту обвинувачення прокурор виступив з додатковими поясненнями, де говориться: "В Радянському Союзі Беля Кун був використаний на провідній роботі. Йому було доручене виконання важливих військових та инших завдань. Він виконував організаційну роботу для комуністичного руху закордоном".

З цього приводу прокурор заявив: "Організаційна робота Беля Куна для комуністичного руху за-кордоном зовсім не має звязку з радянськими посадами, що їх займав Беля Кун. Тому вказівки акту обвинувачення не повинно тлумачити так, що Кун провадив пропаґанду закордоном, як особа, що перебуває на радянській державній службі. Перебуваючи в Радянському Союзі, Беля Кун провадить політичну роботу в дусі постанов Комінтерну. Проте, акт обвинувачення не твердить, що Кун провадить цю діяльність, виконуючи свої функції як особа, що стоїть на урядовій службі.

Оборонці запитують, чи має намір прокурор змінити ще деякі пункти акта обвинувачення, що містять такі явні неправильності. Це запитання оборони спричиняється до втручення голови. Він загрожує вжити проти оборонців дисціплінарних заходів.

Допит Беля Куна.

Суд починає допитувати Беля Куна. На запитання, чи визнає він себе за винного, Кун відповідає негативно й заявляє, що він діяв, керуючись принціпами Комінтерну й угорської комуністичної партії з метою переможного завершення визвольної боротьби пролетаріяту та що він є відповідальним тільки перед робітничою клясою. Кун констатує, що сам прокурор визнав наявність політичних мотивів у його діяннях, як члена центрального комітету угоської комуністичної партії.

"Цей процес відьом" заявляє Беля Кун.

"Цей процес— заявляє Беля Кун — є з політичного погляду теж саме, що являли собою середньовічні процеси відьом, а провадиться його на підставі артикулу про таємні товариства, що стосується до епохи Кавніца та Метерніха. Тоді після французької революції цей артикул застосовували проти італійських карбонарів та угорських якобинців 1852 року, придушивши угорську революцію, його застосували проти Кошута. Тепер цей артикул застосовують проти угорської комуністичної партії. Цей процес відьом провадиться за найновішими методами міжнародньої контр-революції.

Як "перекладають" документи.

Далі Беля Кун зазначає, що через неправильний переклад, деякі акти процесу фальшиві.

Прокурор називає це зауваження зухвалим.

У своїй репліці Кун заявляє, що відповідати на зауваження прокурора він вважає нижче за свою клясову гідність. Кун констатує, що до числа актів процесу, які стали таким чином фальшивими, належить його лист про французькі вибори. Фразу цього листа.. "Я не в захопленні від наслідків виборів" перекладено: "В звязку з виборами я працюю дуже напружено". Політичну мету цього фальшування Кун доводить, посилаючись на статтю де-Монзі, що з'явилась в "Телеліхе Рундшау". Де-Монзі на підставі цього перекладу обвинувачує Куна в "керовництві фрацузькими виборами" та "покладає відповідальність за це на радянський уряд".

Пункт за пунктом Кун розбиває акт обвинувачення.

Голова: "Прошу вас не торкатись чужоземних інстанцій.

Беля Кун (з іронією): "Отже, я беретиму кредитоспроможність Австрії. Я відповідатиму за пунктами акту обвинувачення. Що-до мого недозволеного повернення до Відня, то ледве чи треба підкреслювати, що я приїхав до Відня тільки для того, щоб боротися проти експльотації й пригноблення угорської робітничої кляси, за встановлення в Угорщині робітничо-селянської влади, за запровадження там 7-годинного робітного дня за прикладом СРСР, безплатне вивласнення й поділ великого землекористування. До повернення у Відень спричинився лист, що його я одержав, де говориться про готування Угорщини до війни та про секретну конвенцію між Італією й Угорщиною".

Голова перебиває Куна й забороняє йому зачіпати цю тему.

Беля-Кун: "Я хочу розповісти про підготовання імперіялістичної війни проти СРСР".

Прокурор схоплюється і протестує проти порушення питань, багатих на дипльоматичні ускладнення, й пропонує слухати дальші свідчення Куна при зачинених дверях.

Суд відхиляє це клопотання.

В своїх дальших свідченнях Беля Кун констатує, що ще 1920 року, коли в Австрії був соціял-демократичний уряд, він оскаржив постанову про висилку, але так і не довідався про наслідки своєї апеляції. Він повернувся певний, що постанова про висилку не має юридичної сили. Прописки за фальшивим паспортом, Кун пояснув тим, що його переслідувала не тільки австрійська, а й угорська поліція, що свого часу, коли він був інтернований у Відні, його навіть намагались отруїти.

Голова. "Але-ж ви живі".

Беля-Кун: "Я доживу й до того часу, коли в Угорщині знову встановиться диктатура пролетаріяту".

Далі Кун зазначив, що надзвичайні заходи в справі найсуворішої охорони його у тюрмі й на суді доводять наявність плянів замаху на нього і тим самим виправдують прописку за фальшованим паспортом.

"Процес скеровано не лише проти угорської компартії"...

Проти того пункту, де центральний комітет і закордонне бюро угорської компартії змальовано, як таємні товариства, Кун заперечував, що нелеґальна організація не завжди є таємною організацією. Центральний комітет угорської комуністичної партії, хоча й перебуває на конспіративному становищі, ніколи не заперечував свого існування. Це видно з численних статей його друкованого органу, що леґально виходить в Австрії, а також із брошюр.

"Цей процес, — далі говорить Беля Кун, — скеровано не тільки проти угорської комуністичної партії, але й проти австрійської компартії".

Голова перебиває Куна й остаточно позбавляє його слова. Через це Кун на дальші запитання голови не відповідає.

(Кінець буде.)

"СІЧ В ПОХІД".

Як воно почалося.

В Йорктоні відбувалася конвенція канадійської "січи", чи то пак "січи" "канадійської области", чи канадійського повіту. Як подає вінніпеґська анґлійська преса — "serious trouble" почався, коли "січ" почала демонструвати містом Йорктоном озброєна й одіта в подібні до німецької уніформи. Проти цего запротестували жовніри Першого Йорктонського Батальйону і 16th Canadian Ligth Horse. Жовніри прийшли за парадуючими аж до каледжу св. Джозефа, де відбувалася конвенція "січи" й побачили на каледжі аж три прапори, між якими не було Юніон Джека. На місце конвенції покликано мейора Стюарта й полковника Дженкінса. Після їх приїзду "січова старшина" зараз же вивісила над каледжом св. Джозефа Юніон Джека, а урядники сказали жовнірам, які хотіли вже забрати конвенцію у свої руки — розійтися.

Як воно відбувалося.

Урядники тимчасом зажадали чартеру від "січи" та вияснення — яка ціль цієї організації. Їм показано було чартер, підписаний чоловіком на імя Шуб (Chubb), підпис тайпрайтованим. Але в неділю вечером зібралося знову коло 70 жовнірів недалеко каледжу, які знову почали говорити, що візьмуть справу у свої руки та заатакують "січ". Поліція знову зателефонувала до полковником Дженкінсом, який приїхав автомобілем з двома офіцерами й наказав жовнірам розійтися. Жовніри розійшлися, але пізніше почали знову збіратися й грозити, й покликана міліція заставила їх знову розійтися. Міська рада взяла справу у свої руки, і ухвалила резолюцію, домагаючись, щоб Роял Кенедіян Мавнтед Поліс перевела інвестиґацію "січи". З'огляду на ситуацію члени "січи", скоротили свою конвенцію в понеділок рано й опустили Йорктон.

Таке написала вінніпеґська анґлійська преса про конвенцію "січи" в Йорктоні, що відбувалася там 7-го й 8-го липня ц. р.

Як воно спростовувалося.

На другий день появилися в тих же самих ґазетах "спростування" "головнокомандуючого канадійської области" Босого та його секретаря Ільчишина, які заявили, що цілий той "тробл" з конвенцією був ділом більшовиків.

Як? — спитаєте. Хто зна — як? Ні Босий ні Ільчишин не пояснюють. Їх "спростування" можна розуміти двояко: або більшовики намовили канадійських жовнірів щоб розбили січовицьку конвенцію, або самі канадійські жовніри збільшовичилися. Бо січовики-ж, це одинокі патріоти на світі. Їхній клич, каже Босий, є такий: "One God, One King, One Flag, One Empire". (Це певно лише для "канадійської области", бо на органові "січи" бачимо ще й другий клич: "Україні оден шлях! Оден гетьман оден стяг!")

Далі Босий пояснює, що головні цілі організації є ширити спорт, освіту, добробут канадійського народу, провадити школи в українській мові для українських дітей, але тут же зазначує, що хоч в чартері говориться про школи, однак організація таких шкіл не провадила й не провадить.

Як воно "уніформувалося".

А ще далі виправдується Босий, що уніформи січовиків не подібні до німецьких, але подібні до французьких, бельґійських, а офіцерські шапки подібні до сербських. Відзнаки на тих шапках є з клинового листка, а на листку буйний кін, символ українських монархістів.

Що-ж до січовицького прапору, проти якого піднято протест в Йорктоні, то він складається з Юніон Джека на українському тлі, чи взагалі прапор поділений на території (канадійська область в самостійно-гетьманській Україні?). А що на каледжі не було вивішено британського прапора, так це-ж тому, що його було знято для паради. (Другого прапору січовики не могли мати, бо їхній клич голосить лише "One Flag".)

Як воно й чому орґанізувалося.

Потім оповідає Босий, як він орґанізував "січ" і з ким. Перш всего започаткував він цю орґанізацію з епископом Будкою для поборювання комунізму й більшовизму під домініяльним чартером і під назвою "**Ukrainian Boy Scout and Sporting "Sitch" Association of Canada (in association with Canadian General Counsil of the Boy Scout association)**".

"Тому, що українське населення Канади є загально відоме, як нельояльне до канадійських ідеалів і аспірацій", каже Босий, він захотів доказати противне, орґанізуючи таку українську орґанізацію, **яка буде додатком до реґулярної канадійської міліції.**

"В 1924 році мр. Босий разом з епископом Будкою й иншими поїхав до Оттави, там відбули нараду з міністром міліції й оборони. Щоб зробити цю орґанізацію такою діяльною, як кожний реґулярний канадійський батальйон, каже Босий, він просив міністра дозволу вступити в мілітарну школу в Кінґстоні. Будучи военним чоловіком із старого краю, міністер не думав, каже Босий, що йому потрібна военна школа й сказав йому предложити плян, що він і зробив. Невдовзі після цего було видано чартер". (Заява Босого у "Фрі Прес" з 11. липня ц. р.)

Далі оповідає Босий, яка "січ" патріотична, як вона брала участь поруч з реґулярним військом в ювілейний день Канади, як вона стоїть за "одним богом, одним королем, одним прапором, одною імперією". І проте сталася в Йорктоні така неприємність.

Але... це все більшовики. Адже-ж, це вони якоюсь чародійною силою увійшли в тіло й душу канадійських жовнірів і повели їх проти "січи".

Як воно отуманізувалося.

Ми аж надто до подробиць навели як про саму подію в Йорктоні за анґлійською пресою, так і "спростування" Босого. І це все можна-б лишити без ніяких заміток з нашого боку, таке воно красномовне. Особливо заява Босого. Можна-б подумати, що босий отуман з'їхав з глузду, але цего сказати не можна, бо щоб з'їхати з глузду — треба цей глузд мати. Людина, що має хоч поколені клепки в голові, ніколи не скаже, що поведінка жовнірів в Йорктоні була ділом більшовиків. А от що отуман, пускаючи в анґлійській пресі тумана в очі її читачам — сам не знає яка уніформа на його 30-літніх й 40-літніх "бой-скавтах" — це факт. До німецької не подібна, здається скидається трішки на бельґійську, але більше на французьку, подібна до сербської, виглядає неначе канадійська, а може й гетьманська — ніяк сам отуман не второпає, в яку уніформу вбрав він своїх "бой-скавтів". Тай бойси-ж то!? Кажуть, що деякі з тих "бойсів" мають вже онуки, розуміється, деякі, як от епископ Будка, ще нежонаті... Нічого не вдієш. Січ має за собою 300 літ історії, тож не дивно, що й хлопці її вже пристаркуваті.

Кличі-ж в тих "бойсів" також ясні — й дивно отуманові, що канадійські жовніри та йорктонська влада не розуміють їх. Сказано-ж ясно: "One God, One King, One Flag, One Empire". Як перекласти по українськи (гляди на органові січовому з лівого боку в горі на першій стороні), то воно звучить так: "Україні оден шлях! Оден гетьман оден стяг!" Бога, як видно, Україні не треба. Чи "один король" по українськи буде "оден гетьман"? — це вже залежить від перекладача. Куди веде той "оден шлях" Україну? До Йорктону певно?

Як воно мілітаризувалося.

Але не будемо ми й цим сушити собі голови, коли сам отуман не знає що то за шлях і чи він веде Україну до імперії одного короля, чи він веде "канадійську область" під стяг одного гетьмана. Найкраще Босий виявив свою рабську душу й цілі "січей" у своїй дальшій заяві: мовляв, не дивіться панове, в який мундур одіти січовики — чи в німецький, французький, бельґійський чи сербський, але дивіться, яким цілям вони служать. А служать вони для поборювання робітничого й радикального руху в Канаді взагалі, а серед Українців зокрема. Треба вам прилучити наших "бой-скавтів" до міліції — ми готові; "бажаєте прилучити нас до реґулярної армії — ми готові й то без ніякої платні. Ми для поборювання комуністів і більшовиків, а ви нас не розумієте. Ви боїтеся що у нашому статуті згадується, що ми можемо закладати та проводити школи для навчання української мови українських дітей? Але-ж це тільки для обдурування легковірних стоїть таке в статуті, бо тільки в такий спосіб можемо затягнути їх до міліції. Самим же нам і не сниться такі школи закладати. Свідоцтвом цему хай буде хоч би те, що від 1924 року й до цего часу ми ані одної школи не заклали. Хіба це не доказ, що ми правовірніші як сам папа? Не у нас за більшовизмом шукайте, але в тих, що налякали нас в Йорктоні. Нас, тристалітніх правнуків славних запорожців, "**who for 300 years fought against the invading Gosts of Berbers and Tartars**" ("Tribune" з 11. липня 1928), нас годі підозрівати в неблагонадьожности.

О, розумно?! Запорожці билися проти якихось "бербер-ських духів". Дайте-ж, людонькі добрі, хоч одного якогось **бербера** січовицьким бойсам тепер, бо битися аж пищать, і нема з ким...

Раби, підніжки...

Шкода паперу писати далі. Ясно й так. *Мусій.*

НОВА КАМПАНІЯ АНҐЛІЙСЬКИХ ТВЕРДОЛОБИХ.

Анґлійський міністер внутрішніх справ Гикс, як відомо, є найзапекліший ворог будь-яких взаємин Анґлії з Радянським Союзом. Це він торік орґанізував наскок на радянське представництво в Лондоні, шукаючи в шафах якихось "документів".

Тепер він орґанізує нову кампанію — щоб остаточно підірвати анґльо-радянські взаємини, пускає безглузду вигадку, ніби то радянські банкові установи в Лондоні видають гроші на революційну роботу анґлійським комуністам.

Яка безглузда є ця вигадка, видко хоч би вже з того, що радянські банки в Лондоні сами запропонували анґлійському урядові проглянути всі їхні банкові книги, щоб пересвідчитися в безглуздості цих чуток.

Гикс книги переглянув і, звісно, нічого не знайшов. Але йому хочеться хоч би там що, порвати всілякі стосунки з Рад. Союзом. От він і запевняє далі, що переглянувши книги, він пересвідчився в тому, в чому запевняв раніше. Ясна річ, Гикс готує новий "лист Зінов'єва".

Це звісно, вигадується не так для внутрішнього вжитку, як для зовнішнього. Анґлійські імперіялісти тепер завзято працюють над тим, щоб привернути Німеччину до протирадянської спілки, і цією вигадкою з грішми, очевидячки, хочуть вплинути на німецьку буржуазну суспільну думку і поєднатися з німецькою буржуазією у ставленні до Радянського Союзу.